

Advies 405

Werven van cliënten - ereloon

1. Het samenbrengen van advocaten met mogelijke cliënten is als dusdanig niet verboden. Het feit dat een vergoeding wordt gevraagd voor dergelijke ontmoetingen verandert hier in beginsel niets aan.

2. Het is een advocaat verboden zijn honorarium te delen met iemand die geen advocaat is, tenzij een associatie tussen de advocaat en deze andere persoon toegelaten is door de wet en de beroeps- en gedragsregels waaraan de advocaat is onderworpen.

3. De Europese richtlijn 2006/123/EG verzet zich tegen elke nationale regeling die de beoefenaars van een gereguleerd beroep volledig verbiedt cliënten te werven - de lidstaten mogen erop toezien dat commerciële communicatie van gereguleerde beroepen in overeenstemming is met de beroepsregels (onafhankelijkheid, waardigheid en integriteit van het beroep evenals het beroepsgeheim) op een wijze die strookt met de specifieke aard van de advocatuur. De balie kan enkel deze materie regelen voor zover de beroepsregels niet discriminatoir zijn en enkel door het algemeen belang gerechtvaardigd en evenredig.

Vraag:

Een advocatenkantoor wordt regelmatig door vnl. Anglo-Saksische bedrijven benaderd met zgn. "business proposals", waarbij vragen rijzen van o.m. deontologische aard.

Op 22/08/2011 wordt het advocatenkantoor telefonisch gecontacteerd door een bedrijf X, onder het mom van een "nieuwe zaak". Er volgt een lang verkoopsgesprek, waaruit blijkt dat X in mei 2012 in ... in een hotel een "event" organiseert waarbij zij per land 1 à 2 gespecialiseerde advocatenkantoren uitnodigt om daar dan gedurende één dag in contact gebracht te worden met 12 tot 15 door X voorheen geselecteerde "Delegates" (i.e. naar verluid afdelingshoofden van de "juridische afdeling" van vnl. multinationals), die over "grote budgetten" zouden beschikken voor "legal affairs". Op vragen om concrete feedback i.v.m. dit aanbod, wordt ontwijkend geantwoord en zal een X-directeur terug contact opnemen.

Na 23/08/2011 wordt dit gesprek inderdaad "opgevolgd" en na aandringen volgt een e-mail met verwijzing naar een website en de mondelinge mededeling dat:

- o X een consultancybedrijf is dat cliënten voor o.m. advocaten selecteert,

- X tegen betaling door advocaten van 20.000 PST (€ 22.000) deze potentiële cliënten in contact brengt met de advocaten middels een kortstondig een gesprek in een hotel in ... (een soort van “speed dating”),
- X geen enkele garantie ter zake resultaat biedt.

Op de vraag of Belgische advocatenkantoren hieraan in het verleden hebben deelgenomen, wordt positief geantwoord.

Op heden laat het advocatenkantoor - uiteraard - weten aan X dat niet op haar “aanbod” ingegaan wordt.

Onafgezien van de twijfel of men hier wel te doen heeft met een “bonafide” onderneming (zie “company check”), rijzen vragen van deontologische aard omtrent de aangeboden wijze van klantenwerving door advocaten middels externe selectiebureaus/consultants evenals omtrent het feit dat advocaten (aanzienlijke) bedragen zouden betalen om (in een toch enigszins bijzonder kader) in contact gebracht te worden met potentiële cliënten.

Advies:

Het samenbrengen van advocaten met mogelijke cliënten is als dusdanig niet verboden. De markt is vrij. Het feit dat een vergoeding wordt gevraagd voor dergelijke ontmoetingen verandert hier in beginsel niets aan.

Het is een advocaat verboden zijn honorarium te delen met iemand die geen advocaat is, tenzij een associatie tussen de advocaat en deze andere persoon toegelaten is door de wet en de beroeps- en gedragsregels waaraan de advocaat is onderworpen. (gedragscode van de advocaten van de Europese Gemeenschap van 18 oktober 1998, gewijzigd op 28 november 1998, 6 december 2002 en 19 mei 2006). Maar dit is klaarblijkelijk hier niet de bedoeling. Het ereloon zal niet worden gedeeld met de organisator van de beurs zijnde X. Deze stelt enkel advocaten voor aan potentiële cliënten. De vergoeding die de advocaat moet betalen is niet gebonden aan enig resultaat namelijk het tot stand komen van een cliënteelverbintenis, maar enkel aan de voorstelling.

Het Hof van Justitie oordeelde recent (Hof van Justitie, 5 april 2011, C-119/09) dat de Europese richtlijn 2006/123/EG van het Europese Parlement en de Raad van 12 december 2006 met betrekking tot de dienstverlening op de interne markt, zich verzet tegen elke nationale regeling die de beoefenaars van een gereguleerd beroep volledig verbiedt cliënten te werven. Dit arrest had betrekking op accountants, maar de toepassing is uiteraard ook geldig op advocaten.

Weliswaar mogen de lidstaten erop toezien dat commerciële communicatie van gereguleerde beroepen in overeenstemming is met de beroepsregels (onafhankelijkheid, waardigheid en integriteit van het beroep evenals het beroepsgeheim) op een wijze die strookt met de specifieke aard van de advocatuur. De balie kan enkel deze materie regelen voor zover de beroepsregels niet discriminatoir zijn en enkel door het algemeen belang gerechtvaardigd en evenredig.

De aanwezigheid van advocaten op dergelijke beurzen/activiteiten kan mijns inziens op basis van de bestaande reglementering niet worden verboden. Enkel bijkomende omstandigheden/concrete gegevens/feiten kunnen uitmaken dat de participatie van een advocaat aan dergelijke beurs niet toegelaten is omdat het zijn onafhankelijkheid in gevaar brengt of de waardigheid aantast (bijvoorbeeld: een advocaat die de namen van zijn cliënten zou onthullen om de potentiële cliënt te impressioneren).

Edward Janssens
Bestuurder departement deontologie

2 november 2011

